

ՆՐԱՆԵՐԻ ՄԵԼԵՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ



Տարեկան գինը 10 ռուբլի. կէս տարեկանը 6 ռուբլի.
Առանձին համարները 5 կոպէկով.

Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ.

Մեր կառքէն. Тифлис, Редакция «Мешак».
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».
Տէլէֆոն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի եւ առաջօրեայ).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամէն լիզուով.

Յայտարարութիւնների համար վճարւում են
խւրախանկար տողատեղին 10 կոպէկ.
Տէլէֆոն № 253.

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԵՐՈՒՆԷ

ԲՈՎԱՆԴԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

Բժշկական օգնութիւն. — ԵԾԻՔԻՆ ՏԵՍՈՒՆ
ԹԻՖԼԻՍ. Նամակ Սոֆիայից. Ներքին լուրեր. ԱՐԻՍՏՈՒՆ
ՏԵՍՈՒՆԻՆ. ԲՆԻՔ Է կատարվում Մա-
կեդոնիայում. Մարկիզ Սօլոմոն. Մեծ ծե-
րունին դատաւարութեան. Արտաքին լուրեր. ՀԵ-
ՌԱՅԻՐՆԵՐ. — ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — ԲԱ-
ՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Ճանապարհից.

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

Մենք մի քանի անգամ խօսել ենք բը-
ժշկական օգնութեան կարևոր նշանակու-
թեան մասին գաւառական շրջաններում:
Հիւանդութիւնները չեն պակասում գա-
ւառներում, իսկ այժմ, երբ հաղորդակի-
ցութիւնը դարձել է աւելի արագ և սերտ,
վարակիչ ախտերը աւելի շուտ են տա-
րածվում, քան առաջվայ ժամանակները:
Կոկորդի հիւանդութիւնը մի քանի օ-
րում խլում է տանեակ և հարկաւոր
զոհեր ազգաբնակչութիւնից: Նոյնը կա-
տարում են սիֆիլիսը և ուրիշ հիւանդու-
թիւններ: Մեզ հասած տեղեկութիւննե-
րից երևում է, որ շուրջիւ. անհոգ վերա-
բերմունքի մեր գաւառում շատ տարած-
ված են կանացի բազմատեսակ հիւանդու-
թիւններ, որոնք չեն բուժվում և հա-
լումաջ են անում կանանց դասը:

Եթէ առաջվայ ժամանակները կարելի
էր հաշտվել անյարարութիւնների հետ
և անխնամ թողնել ազգաբնակչութեան
ստուար խաւերը, այժմ այդ աններելի է
և պարտաւերջի: Եթէ առաջ բժշկիկներ
չը կային, այժմ նրանց թիւը շատ է և
ամեն տարի հարկաւոր երիտասարդներ
աւարտում են իրանց բժշկական կրթու-
թիւնը և տեղ օրոնում: Կենքի յարմա-
րութիւնները, որոնք շատ վատ էին նոյն
իսկ նահանգական քաղաքներում, այժմ
աւելի տանելի են դարձել և երբեմն բա-

ւարար են նաև մեծ գիւղերում և աւան-
ներում:
Բժշկական օգնութեան գործը այժմ
դառնում է անհրաժեշտութիւն, որը պէտք
է ստանայ և համապատասխան իրակա-
նացում կենքի մէջ: Տեղական ազգա-
բնակչութիւնը կարող է նոյն իսկ իր սե-
փական հաւաքական միջոցներով հրաւի-
րել բժշկիկներ և նրանց կենքը ապահո-
վելով, խնամել իր հիւանդներին: Մենք
մի քանի անգամ ցոյց ենք տուել, որ մեծ
գիւղերը կարող էին իրանց միջոցներով
իրագործել այդ բանը և նորից դարձնում
ենք այդ կարիքի վրա ուշադրութիւն:
Երբ կենտրոնական գիւղերը իրագործեն
այդ բանը, այն ժամանակ շրջակայ գիւ-
ղերը օգնութեան կը գան և կամաց կա-
մաց բժշկական օգնութեան գործը կըն-
դարձակվի և կը նպաստէ կամաց կամաց
կազմելու բժշկական խնամատարութեան
մի ցանց երկրի մէջ:

ՆՆՐԻՔԻՆ ՏԵՍՈՒՆԻՆ

ՆԱՄԱԿ ՍՆՆԱԿԻՑ

Օգոստոսի 8-ին
Վերապէս մոմապահեալ նախկին կառա-
վարի, իսկ այժմ քաղաքային աւագ Ն. Ամիր-
խանովի հաշիւների հարցը, որ այնքան անա-
խորժութիւններ առաջացրեց, ցանկաւ լու-
ծում առաջաւ:

Ինչպէս յայտնի է Մշակի ընթերցողներին,
կոնստանդնուպոլիսի 1901 թվի գեղեցիկներին ջննդի
ուղարկեց այս գործի համար Մամբէ վար-
դապետին, որը առաւ անուպահեալ կամա-
յական կառավարչից և հաշիւ: Այդ հաշիւը, որ
չատ թերութիւններ էր պարունակում իր մէջ,
Մամբէ վարդապետը առաջարկեց յանձնաժո-
ղովին ջննդել համար: Յանձնաժողովը երևան

հանեց մօտ 2,500 ռ. զեղծում: Այնուհետև
կոնստանդնուպոլիսի երկար գրադրութիւններ սկսեց
Ամիրխանովի հետ, պահանջելով լիակատար
հաշիւ, բայց նա չարունակ ձգձգում էր:
Կոնստանդնուպոլիսի ներկայ մայրա ամսին հրա-
մանագրեց գործակալին՝ ընտրել եօթ պատ-
ւաւոր մարդ ծխականներից և ջննել Ամիր-
խանովի Մամբէ վարդապետին ներկայացրած
հաշիւը: Կատարվեց ընտրութիւն: Ընտրված
մարդիկ (չորսը նախկին մասնագիտովի ան-
գամներ) անհաճելի լինելով Ամիրխանովի կու-
սակցութեան, վերջինը բողոք ուղարկեց կոն-
ստանդնուպոլիս՝ ապրիլին համարելով ընտրու-
թիւնը: Այդ բողոքը չը յարգվեց և ընտրու-
թիւնը հաստատվեց:

Օգոստոսի 3-ին կայացաւ ընդհանուր ծխա-
կան ժողով յանձնաժողովի գեղեցիկներ լսե-
լու: Յանձնաժողովը իր երկար գեղեցիկներ
մէջ յայտնում էր, որ Ն. Ամիրխանովի վրա
մոտ էր 2697 ռ. 64 կ., որ նա չէ
վճարել: Բացի արանից Ամիրխանով զեղծում
ներ է գործել նաև ծխականի մէջ: Լսելով
յանձնաժողովի գեղեցիկներ, ժողովը որոշեց
ճանաչել որ Ն. Ամիրխանով վառնել է մոմա-
պահեալ 2697 ռ. 64 կ.: Այդ դեմարքի,
յանձնաժողովի գեղեցիկներ համաձայն, ներել
նրան 300 ռ. և յանձնարարել Թիֆլիսի կոն-
ստանդնուպոլիսի կամ ո. Կարապետ մայր եկեղե-
ցու երեցիքին բխիլ Մոսկովիտին քրեական
դատ սկսել քաղաքապետին Ն. Ամիրխանովի
դէմ, եթէ վերջինը մի չարախիլ ընթացքում
չը ներկայացնէ վերոյիշեալ դեմարք:

Մի ամբողջ տարի է, ինչ մեզ մօտ դադա-
րել են հայոց ներկայացուցիչները: Այդ պակա-
սութիւնը հեռացրեց դերասան Աղայան, որ
օգոստոսի 2-ին սիրողների արկղաւորութեամբ
ներկայացրեց Աւարան-Բալասի: Այստեղ կան
հայ ծագում ունեցող մի քանի անձնաւորու-
թիւններ, որոնք թշնամաբար են վերաբեր-
վում հայոց ներկայացուցիչներին և ծաղրում:

պարտաւոր սիրողներին, նրանց արածը հայ-
րենասիրութիւնն անուանելով:

ԳՕԳՈՍԱՆ

ՆՆՐԻՔԻՆ ԼՈՒՐԻՆ

Երկուշաբթի. օգոստոսի 11-ին, Թիֆլիսի
քաղաքապետ իշխան Արդութեան պատշաճա-
ւոր կարգով զանգատ ներկայացրեց կառավա-
րիչ սենատին Թիֆլիսի քաղաքային դռմայի
կողմից նահանգական առեանի այն որոշման
դէմ, որով առեանը 1902 թվի յունիսի 12-ին չը
հաստատեց դռմայի կազմած հրահանգը քա-
ղաքային ուսումնարանական մասնագիտովի
համար:

Գագրիի բուսաբուծական ցուցանալէսի
վարչութիւնը մեզ խնդրում է հաղորդել, որ
օգոստոսի 1-ից ցուցանալէսի բիւրօն չկան
է իր գործունէութիւնը: Բիւրօն գեղեցիկած է
Գագրիի կլիմայական կայարանի հիւանդոցի
չինութեան մէջ, որը և պէտք է դիմել առա-
նալու համար զանազան տեղեկութիւններ ցու-
ցանալէսի և բուսաբուծութեան համագիտովի
վերաբերմամբ:

Թիֆլիսի քաղաքային ուսարկայի անգամ
իշխան Ջերեբով մշակել է մի մանրամասն
ծրագիր, որով, կարեւոր թոյլտուութիւնը ստա-
նալուց յետոյ, Թիֆլիսի բնակիչներից պէտք է
առնել հիւանդանոցային առանձին տուրք՝
քաղաքային ընդհանուր հիւանդանոց հիմնելու
համար: Այդ ծրագրերը, որին կցված է և մի
ընդարձակ գեղեցիկ, մօտ օրերումս յանձն-
վեց քաղաքապետին և քաղաքապետին կը ներ-
կայացնէ զուգային ընդհանրութեան:

Օգոստոսի 9-ին, մօտ ժամի 12-ին, Անդր-
կովկասեան երկաթուղու Կապի կայարանում
քիչ մնաց, որ տեղի ունենար խոշոր դժբաղ-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՃԱՆԱՊԱՐՀԻՑ

Վ
Կ Ա Ր Ս

Երկաթուղով երեք ժամվայ ճանապարհ է Ա-
լէքսանդրապոլից մինչև Կարս: Օգտվելով այդ
յարմարութիւնից, ես մի զբօսանք կատարեցի
գէպի այդ փոքրիկ քաղաքը, որ մեծ անուն
ունի իբրև երեկի բերդ:

Պէտք է խոստովանեմ, որ այժմեան հոշակը
չէր ինձ քաջում գէպի Կարս: Մէջ տեղ դար-
ձեալ Անին էր գործում: Ես արդէն ասացի, որ
Երկաթի դաշտերում ու գիւղերում լինելու Ա-
նի ջնորհն էր: Անին տեսնելուց յետոյ բնա-
կան ձգտում էր նրա մերձաւոր հարեան և
տանիակից Կարսին: Նայելու Մայրաքաղաք էր
և Կարսը: Բագրատունեաց թագաւորող տոհմը
պատակովեց, երկու ճիւղի բաժանվեց. համե-
մատաբար մեծը, ուժեղը Անիում հաստատվեց,
իսկ միւսը գնաց Կարս, այդտեղ հիմնեց մի
փոքրիկ գաւառական թագաւորութիւն: Երկու
մայրաքաղաքները մօտիկ էին իրար, չափա-
զանց մօտիկ: Չարմանալի է. մի դաշտի վրա
երկու գահ. 40—50 վերստ տարածութիւն է
բաժանում նրանց: Անին գեղեցիկ ու հարուստ
էր, Կարսը գրանց փոխարէն ամուր էր: Մակայն
գեղեցիկն ու ամուրը չը միացան՝ իրար պայա-
պանելու համար. ամեն մէկը կամեցաւ առան-
ձին լինել: Ռաբրիմ թշնամիներ չէին դրանք,
բայց հօ էլի հակառակորդներ էին, միմեանց
թուլացնում էին, միմեանց մահուում: Եւ եր-
կուսի վախճանն էլ մէկ եղաւ. մահ թուլու-
թիւնից, անկողնուրութիւնից...

Մարդասիր գնացը օրեկան մի անգամ է
գրթեկում Կարսի և Ալէքսանդրապոլի մէջ, այն

էլ ցերեկով: Խաղաղութիւն և անշարժութիւն
է ամբողջ գծի վրա. երթեկութիւնը այնքան
աննշան է, որ ինձ թւում էր թէ գիշերները
մարում են ճրագները, ամենքը քուն են մըտ-
նում: Այսպիսի երկաթուղին բացառիկներից
մէկը պիտի համարվի: Նա համարեա միայն
ճանապարհորդների համար է, այն էլ փոքր
թույլ ճանապարհորդների համար: Ուրիշ բան
է, եթէ գայ մի ժամանակ, երբ Կարսի ամրու-
թիւններին թոյլ կը տրվի խօսել իրանց թըն-
դանութիւնի բերանով:

Բայց այժմ ոչինչ չը կայ, որ ցոյց տայ, թէ
կը լինի այդպիսի ժամանակ: Ամեն ինչ խաղաղ,
լուս ու կանաչ է չորս կողմում: Մեղմ ու զով
ամառը մի տեսակ թմրութիւն է ինքեցի գիւ-
ղերի վրա. չարքում ու գործ համարեա չէ՞
նկատում: Եւ զարմանալի էլ չէ. Կալ ու կութ
չը կայ: Ամենքը դեռ սպասում են թէ Երկաթի
արեւ երբ կը չեղանցնէ անձայր արտերը:

Ասացի Երկաթի արեւ: Բայց Կարսը հին ժա-
մանակ Երկաթի չէր, այլ առանձին գաւառա-
նախն: Այստեղից հարկաւորութիւններ չը
կան երկու գաւառների, սահմանադրի վրա:
Գուցէ միայն այն է նկատելի, որ Կարսի օսա-
րադալը աւելի բարձր է (6000 ֆուտ) և ա-
ւելի չափ է խիտ խտացնում մի անհայտ լեռ-
նադաշտի բնութեան խոժոռ գծերը:

Երկաթուղին ուղղակիան է և նրա փոքրիկ
կայարանները, թույլ երեք հատ, պատերազ-
մական դէպքերով յայտնի դարձած տեղերի ա-
նուններն են կրում—Կարսախ, Բաշպաղիկ-
լար, Մարգար: Միայն այդ անունները չեն, որ
յիշեցնում են 1877-ի պատերազմը: Եւ ամբողջ
ճանապարհի երկարութեամբ փոխված են յիշա-
տակներ: Թուրքեր, զաշտեր, սարեր են նայում
ուղեորին: Բարեբաղդաբար, իմ կողքին նըս-
նած էր այլքանալորացի Յարութիւնաւոր
Զիթնիցեանը, որ եղել է պատերազմում, տե-
նել է դաշտերն ու լանջերը կոտորածի, դժո-
խային կրակի առաքելը դարձած: Նա սկսում
է պատմել և ես լսում եմ նրան լարված ու-

շաղթութեամբ: 1877-ի պատերազմը ինձ վրա,
չը նայած իմ խաղաղաւոր բնաւորութեան, մի
ուժեղ տպաւորութիւն է թողել և այժմ էլ
վառ հետաքրքրութիւն է զարթեցնում իմ մէջ:
Ինչ ահագին ազդեցութիւն ունեցաւ նա մեր
կենքի վրա, ինչ հետանքներ, ինչ կենդա-
նութիւն առաւ բերեց: Հազուադէպ, գեղեցիկ
յարապոլիսներից մէկն է նա կազմում: Մոռա-
կու ուժեղ պետութիւնների մէջ—անկարելի է:
Ես այդ արիւնասէնը մենամարտութիւնը եր-
կու ուժեղ պետութիւնների մէջ—անկարելի է:
Ես այդ չէին ճարողում, այլ ճնշված ու տալը
կացած քրիստոնեաների ազատութիւնը...

Շատ բան էի ես կարդացել այդ պատերազ-
մի մասին, բայց այստեղ, գործողութեան դաշ-
տում, ակնատեսի կենդանի, քաղցր պատ-
մուտքը մի առանձին գրաւչութիւն ունէր:
Հետաքրքրականն այն էր մանաւանդ, որ Յա-
րութիւն աղան ամբողջ ժամանակ եղել է բա-
նակի հրամանատար Լօրիս-Մէլիքովի մօտ, ա-
մենից շատ սիրում է խօսել նրա մասին, նկա-
րագրում է նրա վարկեցողութիւնը, նրա կենա-
քը, կարգադրելու, հրամաններ տալու եղանա-
կը: Այստեղ, պատերազմի այս դաշտում էր,
որ հանգուցեալ Լօրիս-Մէլիքովը ստեղծեց այն
համբաւը ու դիրքը, որ յետոյ նրան այնքան
բարձր պաշտօնների հասցրեց, դարձնելով նշա-
նաւոր պետական մարդ: Հաւանալի է, թէ
որքան հետաքրքրաւոր պիտի լինէին ինձ հա-
մար Յարութիւն աղայի յիշողութիւնները այդ
նշանաւոր գործիչի մասին:

Զիթնիցեանը Ալէքսանդրապոլում յայտնի
հարուստ և ազդեցիկ տուն է: Պատերազմից
առաջ Լօրիս-Մէլիքովը այդ տանն էր ապրում:
Երբ բացվում են պատերազմական գործողու-
թիւնները, նա համոզում է Զիթնիցեանից
երկուսին, Աւետիսին և Յարութիւնին, գնալ
իր հետ: Յայտնի է, որ Լօրիս-Մէլիքովը, իբրև
տեղական հանգամանքներին և ազգութիւննե-
րին շատ լաւ ծանօթ մի հրամանատար, սեծ

աղողութեամբ օգտվում էր այդ ծանօթութիւ-
նից՝ ուսումնական գործը հեշտացնելու հա-
մար: Զիթնիցեանները շրջակայքում տարած-
ված անուն ունեն, նրանց ազգականներն ու
ծանօթները ապրում էին Կարսում և Երզրու-
մում: Հեռուան, լաւ տեսող հայ գեներալը
գիտէր, ի հարկէ, որ այդ հանգամանքից էլ
կարելի է օգուտներ քաղել: Եւ իրաւ, աչքի
ընկնող ծառայութիւններ մատուցին Զիթնի-
ցեանները: Գեներալ Քիշիմիլի իր «Война въ
Турецкой Армении» աշխատութեան մէջ մի
քանի անգամ յիշում է Աւետիս Զիթնիցեանին.
նա էր, որ առաջին անգամ պատգամաւոր
(պարլամենտոր) գնաց Կարսի փաշայի մօտ:
նա էր, որ տեղեկութիւններ էր հաւաքում
Կարսի մէջ եղած պաշարների, զորքերի մասին,
ազգաբնակչութեան արմատադրութեան մասին
և այլն:

Յարութիւն աղան ցոյց է տալիս ինձ զա-
նազան տեղեր և պատմում: Անա Ալիբաբը,
հաւա Մեծ և Փոքր Ենանիները, Սարեր են
դրանք, որոնց վրա վճակեց Մուխտար-փաշայի
բանակի բախաւ: Անա այն կողմում Զըզը-
թափան է: Եւ ուսուց զորքի միայն փայլուն
յաղթանակների ակնատեսը չէ եղել Յարութի-
ւին աղան: Ոչ, եղել են և դաւան օրեր: Նա
եղել է Զիթնի անալոյ ճակատամարտում,
տեսել է ուսուց զորքի նահանջումը և վազո-
նից ցոյց էր տալիս Մազարազիկի գիւղի կող-
մերը, ուր Լօրիս-Մէլիքովի օվկայի վրա
թափվում էին Կարսից դուրս եկած թուրք
զորքերի գնդակները: Այդ այն ժամանակներն
էին, երբ Մուխտար-փաշան յաղթողի փառք
էր տալիս և մտածում էր: Թիֆլիս մտնելու
մասին: Յարութիւն աղան պատմում էր, որ
Երկաթի գոտեղութիւնը այդ ժամանակ չափ
ու օսանման չունէր: Մուխտարի կողմից ու-
ղարկված պարլամենտները արհամարհանքով
էին խօսում այն դիմադրութեան մասին, որ
կար թուրքաց զորքի ճանապարհի վրա: Երբ
դրանցից մէկին հարցրին, թէ ինչու Մուխ-

(Կը շալտանակով)

տարակված իրադրեի հիման վրա, հաւանութիւն գտաւ սուլթանից և յանձնեց Զինօվիտին:

ԿՕԳԼՆԱԳԻՆ. Թաղաւորը Ամալիէնքորդ ամրոցում ընդունեց ռուսաց զեական Իզվոլսկուն, որը յանձնեց իր հաւատարմութիւնը:

Կ. ՊՕԼԻԱ. Բաղարական ապստամբները Գըրուսեցին Միդիա ծովափը 60 կիլոմէտր հեռավորութեամբ Բաթորից:

ՊԱՐԻՉ. Բոմբէն և Էմիլ Գորիսեան յայտնեցին, թէ ցանկանում են անյաղաղ կրել իրանց պատիժը, իսկ Տէրեզան և Յրէդէրիկ Էմբէր կամենում են ստորագրել այսօր վճարեկ զանգաւոր:

ԲԵՐԼԻՆ. Կայսերական հրովարտելով օգոստոսի 10-ից վերացված է գէնքի և ուղղամբները ներմուծման արգելքը Զինատան:

12 օգոստոսի

ՊԱՐԻՉ. Պատգամաւոր Բէրրի (նացիօնալիստ) հաղորդեց արդարադատութեան մինիստրին, որ հարցադրում կը մտցնի Լաբորի յայտարարութեան առիթով, իբր թէ Էմբէրի դատի զօկումէնաների թւում գտնվում են զօկումէնաների մի քանի քաղաքական գործիչներ:

Մասնակցութեան մասին Բէրրի կը պահանջէ պարլամենտական յանձնաժողովի հիմնարկութեան:

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Եմբէրի ԱԼԵՔԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ Հրատարակիչներ ՔԱՅԻՆԻ ՏԻՎԻՍԻԱՆ ԲՍՍԶԱՅ ՄԻԼԻՏ-ԱՂԱՄԱՆԱՆ

ՍՕՅԻԱ. Բաղարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում շարժմանը համակողմ մակերեսական բաղադրների մասաները յետ պահելու համար, և հերքում է սպառազինութեան վերաբերեալ լուրերը: Մի քանի լրագիրներում տպված է քրիստոնեաների իբր թէ տեղի ունեցած կոտորածի մասին Մակեդոնիայում, Բիտուրիում և Ալբանիայում բռնարքեր երկեղ են կրում թիւրքաց զորքերի թիւից: Աղբիւրային զինուորական շրջանում նորից սպառազինված են չորս զինվորներ հեծելազորով և արտիլերիայով:

Թիւրքաց կառավարութիւնը կատարեց բոլոր պահանջները Գնտնութիւնը պատում է Բոստանի կողմէն ապստամբան զորդանքին: Ապստամբ են թիւրքերի ձեռքով կաշնաւորված անձինք, որոնք գտնաւորվում էին հիւպատոսներին զեղծումները վրա: Պիլի-փաշային յանդիմանութիւն է արված: Բէրրիական օգնիչները հրակիրված են ժանդարմերի մերկազմելու համար:

Յուլ. Մեկիք-Չնամեանցի

Ընդունվում են գիշերօթիկ և երթևեկ աշակերտներ և պատրաստվում են բոլոր միջնակարգ դպրոցները մտնելու համար: Աւանդվում են գերման., ֆրանս. և լատին. լեզուները:

Тифлис. Армянский базаръ, домъ Гуренова, № 28. 1—10

ԳՈՒՏՏԵՆԻԲԵՐԿ

գրականութեամբ վաճառվում են

Տաղը և Թատերգութիւնը, Գ. Դուրեանի 1—50
Պոլ և Վերդինէ, վիպասանութիւն, զաղ թարգմ. Մանուկ բէյ 1—20

Աղջիկը (առողջապ. և բարոյաբարձար. էթիկ.) (պատկերն.), բժիկ. Վ. Արծրունու — 60
Նիդլէի պատմութիւն վարդապետ, բարձր անձնագրող օրինակի, Խ. Յովհաննէանցի 1—50

Նրեք մահ և արդարն ու մեղաւորը, Լ. Ն. Տօրոսյի 15
Կեղծաւոր դար, Մանուկեանց թարգմ. Մ. վարդապետ 25

Տաղտկալի պատմութեամբ—ձերբուրդ օրագրից, Չեխովի 30
Ոսկի աքաղաղ, Ա. և Բ. մաս, Բաթի, Բ. տպագր. 1

Նկարներ (ծաղկաբաղ իմ նամակներից) Ն. Յարոյի 50
Մի խոստովանութիւն, Պոլ բուրժէ, թարգմ. Ն. Յարոյի 15

Ժողովրդական առակներ, հայտ. Ա. Մօլլա Նաթիգին, հաւաքեց Ն. Լալայան 25
Ժող. առակ, Կ. Բ., Հորոս 5

Մարդը և իւր տեղը, պրոֆէսոր Ալբրէխտ, Բ. տպ. 50
Պատկերներ, գրեց Մուշեղ վարդապետ — 60

Հովհաննէանցի թուղթ Ներսէս եպիսկ. Տաւրի և Վասպուրական ժողովրդից 15
Արթին պէլ, Նախարար արտաքին գործոց և վաճառականութեան 20

Անանիա Թարգմանիչ և իւր գրական գործոց նմուշներ 50
Տարվանկանութիւն կամ տեսակց և մարդու ծագմ. խնդիր հայր Ներսէսյի 40

Ցուքեր, գրեց Չարէլ Ասատուր 50
Ամայի կղզին կամ տեսութիւն և սէր — 50

Դիմել. Книжный магазинъ „Гуттенбергъ“, (Дворцова). Г. Галустяну. 3—3

Բ Ժ Շ Կ Ա Գ Ե Տ

Տ. ԳԵՈՐԳ-ԲԵԳԵԱՆ.

ԱԶԻԻ ՀԻԼԵՆԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընդունելութիւն ամեն օր.

Առաւօտեան ժամի 9-ից մինչև 12
Երեկոյեան » 5-ից մինչև 7
Վերջամիջօրեայ փ. ա. № 8. 4—100

Իմ աշխատութեամբ լոյս են տեսել ԿՐՕՆԻ հետեւեալ դասագրքերը.

Աւանդեալ համար. 25
1. Դասատետր կրօնի ա. տարի 20
2. » » բ. » 30
3. » » գ. » 35

4. Հին-ուխտ 40
5. Նոր-ուխտ 40
6. Գործը առաքելոց 40

Ուսուցչաց համար.
7. Ուղեցոյց կրօնի—Կին-ուխտի (սպռ.) —
8. » —նոր-ուխտի 2—50
9. Ուսումն. քրիստոնէական կրօնի Դ. հ. 1—50

10. » » Ե. » — 50
Ինձ զիմողներն ստանում են 1. 6 տարինների համար 250%, 2. 3, 4, 5 տարինների համար 200%, իսկ 7, 8, 9, 10 տարինների համար 350% զեղչ:

Կարելի է դիմել—1) Ինձ (Коммерческое училище), 2) Центральная книжная торговля 43) Книжный магазинъ „Гуттенбергъ“. 2—100

Ստանկ լուս. Ստանկեանց

Թիբլիսի Հրատարակչական Ընկերութիւն

Ընկերութեան ժամանակաւոր վարչութիւնը արանով յայտնում է ի գիտութեան փայտէրիկի, որ փայլեր վճարները ընդունվում են՝ 1) Գեորգ Բաբուրեանցի մօտ (Դփօրցօվայա փ., «Առաքական Տուն Ն. Բաբուրեանց և Որդիք»), 2) Ս. Դրբգրեան-Հիմալիկեանցի մօտ (Տէտա-րայայա փող., պահեստ Կովկասեան Դեղատն. Ընկեր.), 3) Արապ Երուանդեանցի մօտ (Սեր-գիւնիկայա, № 11, գրասենեակ Նըր. Մ. և Գ. Փրիշուկեանցի): (Կ. Շ.) 2—2

Ս.-Պետերբուրգի „ՆԱԴԵԺԴԱ“ Ընկերութեան

Վարչութիւնը արանով յայտարարում է, որ նա ապրանքներ փոխադրելու և ապահովագրական գործողութիւնների համար բաց է արել գրասենեակներ Պարսկաստանի հետեւեալ քաղաքներում.

1) Աստարա, 2) Արդաբիլ, 3) Թափրիզ, 4) Մարագա, 5) Սաուքուրդ, 6) Ուրմիա, 7) Սալմաստ, 8) Մոյ, 9) Պարսից Զուլֆա, 10) Շախտախտի, 11) Էնդէլի, 12) Պիր Բաղար, 13) Բէշտ, 14) Կազվին, 15) Թէրան, 16) Կոււ, 17) Կաշան, 18) Իսֆահան, 19) Համադան, 20) Կերման, 21) Եզդ, 22) Մէշէրսէր, 23) Սարի, 24) Բարֆէրուշ, 25) Ասօլ, 26) Բէշդէր-Գեազ, 27) Աստ-րաբադ, 28) Բաստամ, 29) Շախրուդ, 30) Մարգեվար, 31) Միան-Արադ, 32) Բուժնուրդ, 33) Շիրվան, 34) Կոշան, 35) Մամէդ-Արադ (Դէրէքեօղում), 36) Արտրկ, 37) Մէշէդ, 38) Նի-չաբուր, 39) Թուրքէթ-Նիշաբուր, 40) Թուրքիզ, 41) իմֆ, 42) Թուն, 43) Կային, 44) Բիրդ-ժան, 45) Նուսթէթ-Արադ (Սէխտանում): 1—10

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Ե Ր Կ Ո Ւ Ս Ե Ռ Ի Ա Ն Զ Ա Ն Ց Հ Ա Մ Ա Ր

(Тифлис, Сололави, Лермонтовская ул., № 9)

Առեւտրական Կուրսերի նպատակն է՝ մասնագիտական առեւտրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական ճանապարհով հմուտ հաշուապահներ: Աւարտողները ստանում են ատտեստատներ:

Աւանդելի առարկաները արանք են՝ 1) Առեւտրական Տնտեսութիւն, 2) Առեւտրական Թուարանութիւն, 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկնակի և բնական), 4) Թուարանութիւն համարի վրա, 5) Առեւտրական Թղթակցութիւն, 6) Առեւտրական և մարտական կանոնադրութիւն և 7) Գեղարքութիւն, վառ ձեռքի ուղղելը:

Ձեր ուսուցումն ցանկացողներին գրող մեքենայի վրա Պարագմունքները կուրսե-րում լինում են ամեն օր:

Ուսումը սկսվելու է սեպտեմբերի 15-ից: Ընդունելութիւնը սեպտեմբերի 1-ից, ամենայն օր, առաւօտեան ժամը 10-ից մինչև 12-ը, և երեկոյեան 5-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում, Սօլայալու, Ալեքսանդր Փրիշուկի տանը № 9, Սերգիեյեվայա և Լերմոնովսկայա փողոցների անկիւնում: Մրաքիրը և կանոնները կարելի է ստանալ ձերպագչ կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Օտարաքաղաքացիք դի-մում են՝ Тифлис, С. П. Мануэлянци. (Շ. Կ.) 15—25

ՆԷՕՊՈԼԻ ՆԷՅԵԼԼԷՐ

առեւտրական տունը բաց է անում օգոստոսի միջին թւերին երեւանեան հրապարակի վրա, քաղաքային կրեդիտային ընկերութեան առն մէջ ՌՈՒՍ-ԱՄԵՐԻ